

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 9 maja 2023 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. oraz art. 15 § 2 i 4 k.p.w.

sprawy **A. D.**

ukaranego za czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii

z powodu kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Brzozowie,
z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt II W 204/21

uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia obwinionego A. D. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia, a kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

A. D. został obwiniony o to, że „w dniu 23 kwietnia 2021 r. około godz. 15:40 w B. na ul. [...], wbrew obowiązującym przepisom, w związku występowaniem epidemii nie zakrywał maseczką ust i nosa”, tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z §

25 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku wystąpieniem stanu epidemii.

Sąd Rejonowy w Brzozowie wyrokiem z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt II W 204/21:

1. uznał obwinionego A. D. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu we wniosku o ukaranie, a powyżej opisanego, który zakwalifikowany został jako wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, i za to – na podstawie art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. – wymierzył mu karę grzywny w kwocie 100 złotych;
2. zwolnił obwinionego od ponoszenia *„zryczałtowanych wydatków postępowania oraz opłaty, a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa Sąd Rejonowy w Brzozowie”*.

Przedmiotowy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 18 listopada 2021 r. (k.29 akt głównych).

W dniu 14 marca 2023 r. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich od ww. wyroku Sądu Rejonowego w Brzozowie. Skarżący wskazał, że przedmiotowe orzeczenie zaskarża w całości, na korzyść ukaranego, zarzucając: *„rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2 § 1 k.w., poprzez ukaranie obwinionego za wykroczenie polegające na tym, że w dniu 23 kwietnia 2021 r., wbrew prawnemu obowiązkowi, w miejscu ogólnodostępnym, w związku z wystąpieniem epidemii, nie zakrywał maseczką ust i nosa, tj. za czyn podlegający penalizacji w czasie jego popełnienia, na podstawie art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 r., poz. 512), choć zachowanie to nie było już penalizowane w dacie orzekania przez Sąd I instancji”*.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej uwzględnienia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. oraz art. 15 § 2 i 4 k.p.w.

Trafne jest spostrzeżenie skarżącego, że w dacie orzekania przez sąd rejonowy (tj. w dniu 20 października 2021 r.), nie obowiązywały już wskazane w zaskarżonym wyroku przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2021 r. poz. 512) – przewidujące do dnia 7 maja 2021 r. nakaz zakrywania, przy pomocy maseczki, ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych (§ 25 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia). Należy też stwierdzić, że w dacie wyrokowania w przedmiotowej sprawie, nie obowiązywał żaden inny przepis prawny, ustanawiający nakaz zakrywania, przy pomocy maseczki, ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym m.in. na drogach i placach.

Jak słusznie uznano w judykaturze, zastosowany w niniejszej sprawie przepis art. 116 § 1a k.w. ma charakter blankietowy, gdyż o bycie wykroczenia rozstrzyga treść odnośnego rozporządzenia, obowiązującego w czasie dokonania czynu prawnie zakazanego. Stąd też zmiana uregulowań epizodycznych, które wypełniały ten blankiet winna być rozpatrywana przez pryzmat instytucji zawartej w art. 2 § 1 k.w. Do tej problematyki szeroko odniósł się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 marca 2022 r. (I KZP 12/21, OSNK 2022, Nr 4, poz. 12.), stwierdzając, że norma intertemporalna określona w art. 2 § 1 k.w. (podobnie jak w art. 4 § 1 k.k. i art. 2 § 2 k.k.s.) znajduje zastosowanie do uregulowań epizodycznych zawartych w ustawie albo aktach wykonawczych, które uszczegóławiają przepisy ustawowe albo stanowią ich wypełnienie (przepisy blankietowe), jeżeli w ustawie nie przewidziano stosownych uregulowań przewidujących odmienne reguły rozstrzygające o kolizji ustaw w czasie. Podzielając ten pogląd należy stwierdzić, że skoro doszło do zmiany przepisów rozporządzenia, które wypełniały przepis blankietowy art. 116 § 1a k.w.,

to doszło do „zmiany ustawy” w rozumieniu art. 2 § 1 k.w. W badanej sprawie zmiana ta – w sytuacji braku szczególnych unormowań kolizyjnych – prowadziła do całkowitej depenalizacji czynu, skoro w chwili orzekania przez sąd rejonowy nie obowiązywał już przepis nakazujący zakrywanie (przy pomocy maseczki) ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych – choć obowiązywał on w chwili popełnienia przez ukaranego przypisanego mu wykroczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało uchylić zaskarżony wyrok oraz uniewinnić A. D. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia. Konsekwencją tego rozstrzygnięcia jest decyzja o obciążeniu Skarbu Państwa kosztami postępowania w sprawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.